

POSTANOWIENIE

8 lipca 2026 r.

Sąd Najwyższy w Izbie Cywilnej w składzie:

SSN Władysław Pawlak

na posiedzeniu niejawnym 8 lipca 2026 r. w Warszawie
w sprawie z powództwa D.B. i T.B.
przeciwko Bank spółce akcyjnej w W.
o ustalenie i zapłatę,
na skutek skargi kasacyjnej Bank spółki akcyjnej w W.
od wyroku Sądu Apelacyjnego w Warszawie
z 3 lutego 2025 r., VI ACa 2618/23,

- 1. odmawia przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania;**
- 2. zasądza od pozwanego na rzecz powodów kwotę 5400 (pięć tysięcy czterysta) zł, z ustawowymi odsetkami za opóźnienie za czas po upływie tygodnia od dnia doręczenia pozwanemu niniejszego orzeczenia do dnia zapłaty, tytułem kosztów postępowania kasacyjnego.**

UZASADNIENIE

Pozwem skierowanym przeciwko Bank S.A. z siedzibą w W., powodowie – D.B. i T.B., jako konsumenci wnieśli m.in. o stwierdzenie nieważności umowy nr [...] o kredyt mieszkaniowy [...] z 23 kwietnia 2010 r. oraz o zasądzenie na ich rzecz od pozwanego kwoty 44 332,06 CHF.

W odpowiedzi na pozew pozwany – Bank S.A. w W. wniósł o oddalenie powództwa w całości.

Odnosnie do okoliczności stanu faktycznego sprawy dnia 23 kwietnia 2010 r.

pomiędzy Bank1 S.A. w G., którego następcą prawnym jest obecnie Bank S.A. w W., a D.B. i T.B., jako kredytobiorcami została zawarta umowa nr [...] o kredyt mieszkaniowy [...] (kredyt budowlano-hipoteczny finansujący zakup na rynku pierwotnym nieruchomości od dewelopera lub spółdzielni mieszkaniowej). W tym przypadku kredyt denominowany udzielony został w złotych był przeznaczony na cel mieszkaniowy powodów w kwocie 85.294,16 CHF, to jest na finansowanie przedpłat na poczet nabycia od firmy deweloperskiej lokalu mieszkalnego zlokalizowanego w B., gm. P., ul. [...] lok. [...].

Wyrokiem z 26 maja 2023 r. Sąd Okręgowy w Warszawie, w szczególności, zasądził od Bank Spółki Akcyjnej w W. na rzecz D.B. i T.B. kwotę 44.316,74 franków szwajcarskich z odsetkami ustawowymi za opóźnienie od 5 sierpnia 2022 r. do dnia zapłaty (1); ustalił, iż umowa o nr [...] o kredyt mieszkaniowy [...] zawarta 23 kwietnia 2010 r., pomiędzy Bank1 Spółką Akcyjną w G. (obecnie Bank Spółka Akcyjna w W.), a D.B. i T.B. jest nieważna (2); oddalił powództwo w pozostałym zakresie (3).

Strona pozwana apelacją zaskarżyła powyższy wyrok Sądu Okręgowego w Warszawie w zakresie uwzględnionego powództwa, zarzucając, między innymi, naruszenie wyszczególnionych apelacją przepisów prawa materialnego, tj.: między innymi - art. 69 ust. 1 pr. bankowego; art. 111 ust. 1 pkt 4 prawa bankowego, przepisów dotyczących bezpodstawnego wzbogacenia i świadczenia nienależnego oraz naruszenie przepisów postępowania, tzn.: art. 233 § 1 k.p.c., domagając się, między innymi zmiany zaskarżonego wyroku poprzez oddalenie powództwa w całości, ewentualnie jego uchylenia i przekazania sprawy Sądowi I instancji do ponownego rozpoznania. W ocenie pozwanego powodowie nie mieli interesu prawnego w żądaniu ustalenia nieważności spornej umowy kredytowej. W dalszej kolejności pozwany podniósł zarzut zatrzymania w oparciu o przysługującą mu wierzytelność w wysokości 222.251,20 zł,

W odpowiedzi na apelację strony pozwanej, powodowie wnieśli o jej oddalenie oraz nieuwzględnienie zarzutu zatrzymania.

W ocenie Sądu Apelacyjnego w Warszawie apelacja pozwanego Banku podlegała uwzględnieniu jedynie w niewielkim zakresie dotyczącym roszczenia odsetkowego i to niezależnie od zarzutów pozwanego, a to ze względu na

konieczność prawidłowego zastosowania prawa materialnego (art. 455 k.c.). Przyjęcie przez Sąd Okręgowy w Warszawie, że pozwany znajdował się w opóźnieniu od następnego dnia po doręczeniu mu wezwania do spełnienia świadczenia oznaczałoby, że świadczenie powinno być spełnione w dniu doręczenia takiego wezwania, co oczywiście nie odpowiadało pojęciu „niezwłocznie” w rozumieniu art. 455 k.c. W pozostałej, zaś, części, zdaniem Sądu II instancji, apelacja podlegała oddaleniu. Następnie, w zakresie istotnym dla rozstrzygnięcia apelacji, tj. dotyczącym zawartej w umowie regulacji zasad ustalania kursów służących jej wykonaniu, Sąd Apelacyjny w Warszawie w pełni podzielił ustalenia faktyczne i rozważania prawne Sądu Okręgowego i uznał je za własne. Odmienna ocena wymagalności roszczenia powodów pozostawała bez znaczenia wobec niezaskarżenia rozstrzygnięcia oddalającego część roszczenia odsetkowego. Sąd odwoławczy podzielił też argumentację Sądu Okręgowego w Warszawie, co do naruszenia art. 69 Prawa bankowego poprzez brak jednoznacznego wskazania kwoty kredytu. Jak stwierdził Sąd odwoławczy w będącej przedmiotem sporu umowie kredytowej nie określono kapitału kredytu, tj. kwoty postawionej do dyspozycji kredytobiorców i podlegającej wykorzystaniu przez nich. Sąd II instancji zauważył, że przyjęta konstrukcja umowna budzi wątpliwości odnośnie do charakteru zawartej umowy. Jak podkreślił Sąd II instancji - nie był to klasyczny kredyt denominowany, a umowa, którą podstawowy jej element, tj. wskazanie kwoty kredytu, został sformułowany w sposób wadliwy jest nieważna jako sprzeczna z ustawą (art. 58 k.c.),

W ocenie Sądu II instancji stwierdzenie nieważności czy też nieistnienia stosunku prawnego wynikającego z umowy, przesądził nie tylko o możliwości domagania się zwrotu już spełnionych świadczeń. Rozstrzygnął również, w sposób ostateczny, o braku obowiązku spełniania na rzecz banku mających oparcie w treści umowy świadczeń w przyszłości, a więc o możliwości zaprzestanie spłaty kolejnych rat kredytu, a także o istnieniu podstawy dla ustanowienia zabezpieczeń kredytu, w tym wpisu hipoteki. Odnośnie do zarzutu zatrzymania zdaniem Sądu odwoławczego należało go uznać za nadużycie prawa (art. 5 k.c.), prowadzące do ograniczenia uprawnień konsumenta wynikających z zastosowania norm dotyczących nieuczciwych warunków umownych, w tym ograniczające możliwość

dochodzenia roszczeń restytucyjnych, mających zapewnić, aby konsument, który zawarł umowę z postanowieniami abuzywnymi, znalazł się na skutek przewidzianych sankcji w takiej sytuacji, w jakiej byłby nie zawierając umowy.

Mając powyższe na względzie wyrokiem z 3 lutego 2025 r. Sąd Apelacyjny w Warszawie, w szczególności, zmienił zaskarżony wyrok częściowo w punkcie 1 jedynie w ten sposób, że oddalił powództwo co do ustawowych odsetek za opóźnienie od kwoty 44 316,74 CHF za okres od 5 do 18 sierpnia 2022 roku (pkt I) oraz oddalił apelację w pozostałym zakresie (pkt II).

Pozwany skargą kasacyjną zaskarżył powyższy wyrok Sądu Apelacyjnego w Warszawie z 3 lutego 2025 r. w części dotyczącej pkt II w zakresie, w jakim Sąd Apelacyjny w Warszawie oddalił apelację pozwanego od wyroku Sądu Okręgowego w Warszawie wydanego 26 maja 2023 r., uwzględniającego żądanie ustalenia, że sporna umowa nr [...] z 23 kwietnia 2010 r. jest bezwzględnie nieważna oraz w zakresie, w jakim zostało uwzględnione żądanie zasądzenia od pozwanego na rzecz powodów kwoty 44 316,74 CHF z odsetkami ustawowymi za opóźnienie naliczonymi od 19 sierpnia 2022 r. do dnia zapłaty, a to w sytuacji braku zastosowania teorii salda do wzajemnych rozliczeń stron. Skargę kasacyjną pozwany oparł na zarzutach naruszenia przepisów prawa materialnego, tj.: art. 69 ust. 1 i 2 Prawa bankowego w zw. z art. 58 § 1 k.c.; art. 405 k.c. w zw. z art. 410 § 1 i 2 k.c. w zw. z art. 7 ust. 1 Dyrektywy Rady 93/13/EWG z dnia 5 kwietnia 1993 r. w sprawie nieuczciwych warunków w umowach konsumenckich

Na podstawie art. 398⁴ § 2 k.p.c. w związku z art. art. 398⁹ § 1 pkt.: 2 oraz 4 k.p.c. skarżący wniósł o przyjęcie jego skargi do rozpoznania, ze względu na potrzebę wykładni przepisów prawa wywołujących rozbieżności w orzecznictwie w zakresie uznania umowy kredytu denominowanego za sprzeczną z art. 69 prawa bankowego. W ocenie skarżącego, który zaprezentował rozbudowany wywód prawny dla wykazania tej przyczyny kasacyjnej, pomimo potwierdzenia w orzecznictwie sądowym, że umowa kredytu indeksowanego i denominowanego do waluty obcej jest zgodna z art. 69 prawa bankowego, orzecznictwo sądów powszechnych pozostaje niejednolite, a w rezultacie wydawane są wyroki zarówno uznające takie umowy za zgodne ze wskazanymi przepisami, jak również naruszające przepisy powszechnie obowiązującego prawa, skutkujące uznaniem

umowy za bezwzględnie nieważną. Zdaniem skarżącego jego skarga kasacyjna jest także oczywiście uzasadniona, wobec niezastosowania przez Sąd teorii salda do wzajemnych rozliczeń stron.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Zgodnie z art. 398⁹ § 1 k.p.c. Sąd Najwyższy przyjmuje skargę kasacyjną do rozpoznania, jeżeli w sprawie występuje istotne zagadnienie prawne, istnieje potrzeba wykładni przepisów prawnych budzących poważne wątpliwości lub wywołujących rozbieżności w orzecznictwie sądów, zachodzi nieważność postępowania lub skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona. Tylko na tych przesłankach Sąd Najwyższy może oprzeć rozstrzygnięcie o przyjęciu lub odmowie przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania.

Dopuszczenie i rozpoznanie skargi kasacyjnej ustrojowo i procesowo jest uzasadnione jedynie w tych sprawach, w których mogą być zrealizowane jej funkcje publicznoprawne. Zatem nie w każdej sprawie, skarga kasacyjna może być przyjęta do rozpoznania. Sąd Najwyższy nie jest trzecią instancją sądową i nie rozpoznaje sprawy, a jedynie skargę, będącą szczególnym środkiem zaskarżenia. W judykaturze Sądu Najwyższego, odwołującej się do orzecznictwa Europejskiego Trybunału Praw Człowieka w Strasburgu, jeszcze w okresie obowiązywania kasacji zostało utrwalone stanowisko, że ograniczenie dostępności i dopuszczalności kasacji nie jest sprzeczne z Konstytucją RP, ani z wiążącymi Polskę postanowieniami konwencji międzynarodowych (por. uzasadnienie uchwały składu siedmiu sędziów Sądu Najwyższego z dnia 17 stycznia 2001 r., III CZP 49/00, OSNC 2001, Nr 4, poz. 53).

Podstawowym celem postępowania kasacyjnego jest ochrona interesu publicznego przez zapewnienie jednolitości wykładni oraz wkład Sądu Najwyższego w rozwój prawa i jurysprudencji (por. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 4 lutego 2000 r., II CZ 178/99, OSNC 2000, nr 7-8, poz. 147).

Skarżący powołał się w skardze kasacyjnej na przesłanki określone w art. 398⁹ § 1 pkt 2 i 4 k.p.c., lecz żadna z nich nie wystąpiła.

Oparcie wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania na tym, że istnieje potrzeba wykładni przepisów budzących poważne wątpliwości lub wywołujących rozbieżności w orzecznictwie sądów wymaga wykazania, że

określony przepis prawa, mimo, iż budzi poważne wątpliwości, nie doczekał się wykładni albo niejednolita wykładnia wywołuje wyraźnie wskazane przez skarżącego rozbieżności w orzecznictwie w odniesieniu do identycznych lub podobnych stanów faktycznych, które należy przytoczyć (zob. postanowienia Sądu Najwyższego z 13 czerwca 2008 r., III CSK 104/08, nie publ., z 26 czerwca 2015 r., III CSK 77/15, nie publ. i z 20 maja 2016 r., V CSK 692/15, nie publ.).

Podnoszone we wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania wątpliwości interpretacyjne dotyczące tzw. kredytów frankowych (w kontekście abuzywnych klauzul przeliczeniowych i klauzul ryzyka walutowego) zostały już wyjaśnione szczegółowo w orzecznictwie sądowym (zob. m.in. postanowienia Sądu Najwyższego w sprawach I CSK 2225/23, I CSK 2268/23, I CSK 2291/23 i I CSK 2334/23 oraz wyroki w sprawach II CSKP 957/23, II CSKP 1002/23, II CSKP 1956/22, II CSKP 2164/22 i II CSKP 2295/22, II CSKP 690/23, II CSKP 1996/22, II CSKP 2231/22 i II CSKP 278/23, II CSKP 380/23, II CSKP 617/23).

Przewidziana w art. 398⁹ § 1 pkt. 4 k.p.c. oczywista zasadność skargi kasacyjnej zachodzi wówczas, gdy z jej treści, bez potrzeby głębszej analizy oraz szczegółowych rozważań, wynika, że przytoczone podstawy kasacyjne uzasadniają uwzględnienie skargi. W wypadku, gdy strona skarżąca twierdzi, że jej skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona, powinna przedstawić argumentację prawną, wyjaśniającą w czym ta oczywistość się wyraża oraz uzasadnić to twierdzenie. Powinna w związku z tym wykazać kwalifikowaną postać naruszenia prawa materialnego i procesowego, polegającą na jego oczywistości *prima facie*, przy wykorzystaniu podstawowej wiedzy prawniczej (por. m.in. postanowienia Sądu Najwyższego z dnia 10 stycznia 2003 r., V CZ 187/02, OSNC 2004, nr 3, poz. 49, z dnia 14 lipca 2005 r., III CZ 61/05, OSNC 2006, nr 4, poz. 75, z dnia 26 kwietnia 2006 r., II CZ 28/06, nie publ., z dnia 29 kwietnia 2015 r., II CSK 589/14, nie publ.). Przesłanką przyjęcia skargi kasacyjnej nie jest oczywiste naruszenie konkretnego przepisu prawa materialnego lub procesowego, lecz sytuacja, w której naruszenie to spowodowało wydanie oczywiście nieprawidłowego orzeczenia (por. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 8 października 2015 r., IV CSK 189/15 nie publ. i przywołane tam orzecznictwo).

W związku z wyrokiem Trybunału Sprawiedliwości Unii Europejskiej z 19 czerwca 2025 r., C-396/24, należy zwrócić uwagę, że jakkolwiek w postanowieniu Sądu Najwyższego z 9 lipca 2025 r., I CSK 652/25, wypowiedziano pogląd o dopuszczalności zastosowania tzw. teorii salda także w przypadku, gdy konsument występuje przeciwko przedsiębiorcy (bankowi) o zwrot świadczeń spełnionych na podstawie nieważnej umowy, to jednak w świetle kolejnych wyroków Trybunału Sprawiedliwości Unii Europejskiej: z 27 listopada 2025 r., C-746/24, z 11 grudnia 2025 r., C-767/24 i z 22 stycznia 2026 r., C-902/24, trzeba przyjąć iż zastosowanie teorii salda może nastąpić jedynie na korzyść konsumenta, gdy to przedsiębiorca występuje przeciwko konsumentowi o zwrot świadczeń spełnionych na podstawie nieważnej umowy kredytowej. Natomiast w odwrotnej relacji procesowej obowiązuje teoria dwóch kondycji, co ma również istotne znaczenie dla kwestii wymagalności roszczeń odsetkowych konsumenta.

Odnotować też trzeba, iż Trybunał Sprawiedliwości Unii Europejskiej już wyjaśnił, że w razie stwierdzenia nieważności umowy kredytowej zawartej przez przedsiębiorcę z konsumentem, konsument jest uprawniony do domagania się od przedsiębiorcy zwrotu świadczeń spełnionych przez konsumenta w wykonaniu tej umowy oraz odsetek za opóźnienie od momentu upływu terminu nałożonego na danego przedsiębiorcę do wykonania tego zobowiązania, po tym jak przedsiębiorca ten otrzyma wezwanie do zwrotu tego świadczenia (zob. wyrok z 14 grudnia 2023 r., C – 28/22). Powstanie stanu wymagalności roszczenia o zwrot świadczenia spełnionego w wykonaniu nieważnej umowy oraz stanu opóźnienia w realizacji tego roszczenia przez zobowiązanego, nie jest uzależnione od stanowiska konsumenta co do braku jego zgody na dalsze obowiązywanie umowy zawierającej klauzule abuzywne (zob. wyrok Trybunału Sprawiedliwości Unii Europejskiej z 7 grudnia 2023 r., C - 140/22). Ponadto w świetle orzecznictwa Trybunału Sprawiedliwości Unii Europejskiej również i przedsiębiorcy – w przypadku nieważności umowy kredytowej – przysługuje roszczenie o zwrot kapitału wypłaconego konsumentowi w wykonaniu tej umowy, z odsetkami za opóźnienie od dnia wezwania konsumenta do zapłaty (zob. wyrok z 15 czerwca 2023 r., C – 520/21 oraz postanowienie z 11 grudnia 2023 r., C – 756/22). Wreszcie istotnych wskazówek interpretacyjnych w kwestii wymagalności roszczeń kondykcyjnych konsumenta i przedsiębiorcy, a tym

samym i wzajemnych roszczeń odsetkowych z perspektywy zarzutu potrącenia dostarcza powołany już wyrok Trybunału Sprawiedliwości z 22 stycznia 2026 r, C-902/24.

Z powyższych przyczyn Sąd Najwyższy odmówił przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania na podstawie art. 398⁹ § 2 k.p.c., a o kosztach postępowania kasacyjnego orzekł zgodnie z art. 98 § 3 k.p.c. w zw. z art. 99 k.p.c., art. 391 § 1 k.p.c. i art. 398²¹ k.p.c., przy uwzględnieniu § 2 pkt 7 w zw. z § 10 ust. 4 pkt. 2 i § 20 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 22 października 2015 r. w sprawie opłat za czynności radców prawnych (jedn. tekst: Dz. U. z 2026 r., poz.118) oraz mając na uwadze poniesione przez powodów opłaty skarbowe od udzielonych pełnomocnictw w postępowaniu kasacyjnym (k. 556). Orzeczenie o odsetkach od zasądzonych kosztów zastępstwa procesowego w postępowaniu kasacyjnym znajduje uzasadnienie w art. 98 § 1¹ k.p.c. w zw. z art. 19 ust. 1 i art. 31 ustawy z dnia 9 marca 2023 r. o zmianie ustawy - Kodeks postępowania cywilnego oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. poz. 614) oraz przy uwzględnieniu § 2a rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 6 sierpnia 2014 r. w sprawie określenia brzmienia klauzuli wykonalności.

[PG]

[SOP]